

İlgili Kanun / Madde
3201 S.YHBK/3

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2008/739
Karar No. 2009/7512
Tarihi: 16.04.2009

- YURT DIŐI HİZMET BORÇLANMASI
- KESİN DÖNÜŞ KOŞULUNUN ARAŐTIRILMASININ GEREKMEMESİ

ÖZETİ: Diğer taraftan 3201 sayılı Yasanın 6. maddesinin (B)bendi hükümlerine göre, yurda kesin dönüş yapıp kendisine yaşlılık aylığı bağlanan sigortalı yurt dışında çalışmaya başlamış ise, yaşlılık aylığı kesilir; yurda yeniden kesin dönüş yapanların aylıkları yeniden hesaplanarak ödenmeye devam olunur. Aylık bağlananlardan yurt dışına çıkanlar şayet çalışmamış iseler aylıklarının kesilemeyeceği göz önünde bulundurulmalıdır. Ne ki, yurtdışında işsizlik sigortasından yardım görenlerin fiden çalışmışlar gibi değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin hukuksal gerçek de göz ardı edilmemelidir.

İzah edilen hukuksal gerçekler karşısında, davacının borçlanma işleminin geçerliliğine karşın, aylık bağlanabilmesi için 6. maddenin aradığı kesin dönüş koşulunun, tahsis talep tarihi itibarıyla gerçekleşmediği; ancak, sigortalının yurtdışındaki çalışması nedeniyle aylığa hak kazandıktan sonra yurda kesin dönüş yaptığı iddiası ve bu konuda sunduğu kanıtlar gözetilerek, 31.12.2003 tarihi sonrası dönem yönünden kesin dönüşün varlığı usulünce (özellikle Alman sigorta merciinden veya SSK Yurtdışı İşçi Hizmetleri Daire Başkanlığından, yurtdışı çalışmaları gösterir hizmet cetvelinin celbi ile) araştırılmalı ve varılacak sonuca göre karar verilmesi, gerekirken, eksik inceleme ve araştırma ile davanın

reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

DAVA: Davacı, yaşlılık aylığının kesilmesine ilişkin davalı Kurum işleminin iptali, 01.01.2004 tarihi itibarıyla yaşlılık aylısı bağlanması ve birikmiş aylıkların yasal faiziyle ödenmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde davanın reddine karar vermiştir.

Hükmün, davacı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde okluğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Şerafettin Özyürür tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

3201 sayılı Yasa uyarınca yurt dışında geçen çalışma sürelerini borçlanan ve 01.01.2003 tarihinden itibaren yaşlılık aylığı bağlanmış olan davacının. 27.05.1998 tarihine kadar yurtdışında fiili olarak çalıştığı, 03.06.1998 - 31 12.2003 tarihleri arasındaki dönemde yurt dışında işsizlik sigortasından yardım aldığı belirlenmesi üzerine, aylık bağlama işleminin iptali nedeniyle 01.01.2003 -24.12.2004 tarihleri arasındaki dönem yönünden, yersiz ödenen aylık borcu çıkarıldığı; davacı iş bu dava ile. ikametgahının Türkiye'de olup kesin döndüğünü beyanla, yaşlılık aylığının kesilmesine ilişkin davalı Kurum işleminin iptali. 01.01.2004 tarihi itibarıyla yaşlılık aylığı bağlanması ve birikmiş aylıkların yasal faiziyle ödenmesini istemiştir. Mahkemece,yurda kesin dönüş yapıldığına ilişkin tanık ve ikametgah ilmühaberi dışında başkaca delil bulunmadığı ve dolayısıyla Kurum işleminin yerinde olduğundan bahisle davanın reddine karar verilmiştir.

Bilindiği gibi 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun'un. Maddesinde yer alan, borçlanma isteminde bulunabilmek için yurda kesin dönüş yapılması gereğini öngören düzenleme, Anayasa Mahkemesi'nin 12.12.2002 günlü, 2000/36 E. 2002/198 K. sayılı kararı ile iptal edilmiş. 29.07.2003 tarihli 4958 sayılı Yasanın 56. maddesiyle de. 3201 sayılı Yasanın 3. maddesinde bu yönde gerekli düzenleme yapılmıştır. Sıralanan hukuksal çerçeve karşısında, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının borçlanabilmeleri için yurda kesin dönüş yapma koşulu ortadan kalkmış olmakla birlikte, 3201 sayılı Yasa gereğince borçlanan Türk vatandaşlarına yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için,

a) Yurda kesin dönülmüş olması,

b) Tahakkuk ettirilen döviz borcunun tamamının ödenmiş olması.

c) Döviz borcunun tamamının ödenmesinden sonra yazılı işlekte bulunulması koşullarının hepsinin birlikte gerçekleşmesi gerektiğine ilişkin aynı Kanunun 6. maddesi hükümleri Anayasa Mahkemesince iptal edilmemiş olup ayaktadır.

Diğer taraftan. 3201 sayılı Yasanın 6. maddesinin (B)bendi hükümlerine göre, yurda kesin dönüş yapıp kendisine yaşlılık aylığı bağlanan sigortalı yurt dışında

çalışmaya başlamış ise, yaşlılık aylığı kesilir; yurda yeniden kesin dönüş yapanların aylıkları yeniden hesaplanarak ödenmeye devam olunur. Aylık bağlananlardan yurt dışına çıkanlar şayet çalışmamış iseler aylıklarının kesilemeyeceği göz önünde bulundurulmalıdır. Ne ki, yurtdışında işsizlik sigortasından yardım görenlerin fiden çalışmışlar gibi değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin hukuksal gerçek de göz ardı edilmemelidir.

İzah edilen hukuksal gerçekler karşısında, davacının borçlanma işleminin geçerliliğine karşın, aylık bağlanabilmesi için 6. maddenin aradığı kesin dönüş koşulunun, tahsis talep tarihi itibarıyla gerçekleşmediği; ancak, sigortalının yurtdışındaki çalışması nedeniyle aylığa hak kazandıktan sonra yurda kesin dönüş yaptığı iddiası ve bu konuda sunduğu kanıtlar gözetilerek, 31.12.2003 tarihi sonrası dönem yönünden kesin dönüşün varlığı usulünce (özellikle Alman sigorta merciinden veya SSK Yurtdışı İşçi Hizmetleri Daire Başkanlığından, yurtdışı çalışmaları gösterir hizmet cetvelinin celbi ile) araştırılmalı ve varılacak sonuca göre karar verilmesi, gerekirken, eksik inceleme ve araştırma ile davanın reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davacı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine. 16.04.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.